

Asia: VN/14961/2024

Lausuntopyyntö keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta (KAISU3)

Toimenpideohjelma tavoitteiden saavuttamiseksi

Avovastaus

Carboreal Oy kiittää mahdollisuudesta lausua tässä asiassa.

Carboreal Oy on johtava suomalainen vapaaehtoisen hiilensidonnan alan yritys, jonka yksi päämäärä on edistää ympäristövastuullisuutta ja kestäväää kehitystä konkreettisilla kotimaisilla ilmastotoimilla. Keskeinen osa liiketoimintaamme on monimuotoisten metsien istuttaminen ilmastonnäkökulmasta ongelmallisille pelloille.

Carboreal pitää tärkeänä, että valtio ja hallitus on sitoutunut taistelemaan ilmastomuutosta vastaan konkreettisoin keinoin. KAISU3 on osoitus siitä, että Suomi pitää kiinni kansainvälisistä sitoumuksistaan ja Ilmastolain (423/2022) mukaisista tavoitteistaan. On myös positiivista huomata, että aikaisemmat päätökset ja poliittiset linjaukset ovat tuottaneet tulosta, sillä nettopäästöjen määrä taakanjakosektorilla pienenee. Samalla on todettava, että nykyiset toimet eivät ole riittäviä ja lisätoimia tarvitaan erityisesti maankäyttösektorilla.

Liikenne

Avovastaus

-

Maatalous

Avovastaus

Carboreal pitää ongelmallisena KAISU:ssa esitettyä linjausta maankäyttösektorin ilmastotoimista, jossa korostetaan turvepeltojen vettämistä ja/tai ennallistamista. Meta-analyysien perusteella vettäminen nostaa merkittävästi turvealueiden metaanin päästöjä jopa 46 % lähtötasoon nähden (Abdalla et al., 2016; Darusman et al., 2023). Suomi raportoi EU tasolla kasvihuonekaasupäästöjä kokonaisvaltaisesti eikä pelkästään hiilidioksidin vähenemistä. On siis kyseenalaistettava voiko vettämällä saavuttaa suunnitelmassa asetettuja tavoitteita.

Vaikka vettäminen vähentää maankäyttösektorin hiilidioksidinpäästöjä, maaperän metaanipäästöt pitäisi kirjata taakanjakosektorin raporttiin kuten KAISU:ssa todetaan. Tämä vähentäisi suositeltujen vettämistöimien ilmastovaikutusta, sillä metaanipäästöjen nouseminen vaikuttaa negatiivisesti ilmastoon keskipitkällä aikavälillä. Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman ja Suomen 2030 ja 2035 tavoitteiden saavuttamisen osalta vettämisellä on negatiivinen vaikutus.

Mielestämme on tärkeää huomioida myös muiden toimien rooli keskipitkällä aikavälillä, vaikka EU ennallistamisasetus (2024/1991) vaatisi toimia turvepeltojen vettämisestä. Vettäminen voi olla vaihtoehto isoilla, yhden omistajan kiinteistöillä, missä muut ilmastotoimet eivät ole tehokkaita, kuten esimerkiksi entiset turvetuotantoalueet. Tällaisilla alueilla välttäisiin myös käytännön ongelmilta, missä vesitason muutosta ei tarvitsisi rajata yhdelle pienelle kiinteistöalueelle tai kiinteistörajojen sisäpuolelle.

Toisaalta on kuitenkin huomioitava, että Suomi on sitoutunut vähentämään metaanipäästöjä Global Methane Pledge -aloitteen mukaisesti. Tässä tulee vastaan ristiriita, sillä tietoinen ihmisen aiheuttama vettäminen ja metaanipäästöjen kasvattaminen eivät kuulu aloitteen tavoitteeseen vähentää metaanipäästöjä 30 % vuoden 2020 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Korostamme, että ilmastosuunnitelmissa pitäisi arvioida ilmastotoimien vaikutusta kokonaisvaltaisesti ja tieteeseen perustuen. Ohjauskeinoja tulisi mielestämme uudelleenarvioida.

Carboreal korostaa, että ilmastotoimien arviointi ja toimien ohjaus pitää olla teknologia- ja ideologianeutraalia. Kasvihuonekaasut ovat mitattavia suureita ja ilmastonnäkökulmasta ei ole väliä, miten päästöt aiheutuivat tai miten niitä ilmastosta poistetaan. Keinotekosia rajoituksia tai markkinan vääristymiä tulisi välttää, sillä ne johtavat resurssien tehottomuuteen. Suhtaudumme kriittisesti siihen, että KAISU:n maankäyttösektorin ilmastotoimien listauksissa on tehty toimipiteiden osalta rajoituksia, vaikka toimet olisivat mukana Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa. On myös huolestuttavaa, että KAISU:ssa ei ole arvioitu kaikkien mahdollisten toimien vaikuttavuutta. Tämä vääristää markkinaa ja ohjauskeinoja entisestään. Pidämme myös tärkeänä, että ilmastotoimien arvioinnissa huomioitaisiin IPCC ilmastolämpenemisen skenaariot ja Suomen olosuhteet. On huomioitava, että kaikkien IPCC skenaarioiden osalta metsityksellä on Suomen olosuhteissa positiivinen vaikutus hiilensidonnasta näkökulmasta, mutta erityisesti turvepeltojen metsityksen roolia KAISU3:ssa on vähätelty.

Kuten KAISU:ssa on todettu, Suomi ei pääse nykyisillä ohjauskeinoilla tavoitteisiinsa. Pidämme välttämättömänä luoda edellytykset yksityisrahoitteisten projektien toteutuksille. Olemme Suomen johtavana vapaaehtoisen hiilensidonnasta alan toimijana erimieltä KAISU:n näkemyksen kanssa vapaaehtoisesta hiilensidonnasta alasta ja hiiliyksiköiden kysynnästä Suomessa. Carboreal on kasvanut muutamassa vuodessa merkittäväksi toimijaksi pohjoismaissa ja näemme että vapaaehtoinen hiilensidonnasta markkina voi edistää Suomen ilmastotavoitteita merkittävästi.

Vapaaehtoinen hiilensidontamarkkina on poikkeuksellinen, sillä markkina tarvitsee regulaatiota. Pidämme tärkeänä, että KAISU:un sisällytettäisiin konkreettisia ohjauskeinoja tälle osa-alueelle. Suosittelemme KAISU:un kirjattavaksi konkreettiset toimet EU:n CRCF-asetuksen täytäntöönpanosta. Esimerkiksi kansallisen rekisterin luonti ja sertifiointikehikon selkeytys edistäisi markkinaa ja siten myös Suomen ilmastotavoitteita.

Lähteet:

Abdalla, M., Hastings, A., Truu, J., Espenberg, M., Mander, Ü., & Smith, P. (2016). Emissions of methane from northern peatlands: a review of management impacts and implications for future management options. In *Ecology and Evolution* (Vol. 6, Issue 19, pp. 7080–7102). John Wiley and Sons Ltd. <https://doi.org/10.1002/ece3.2469>

Darusman, T., Murdiyarso, D., Impron, & Anas, I. (2023). Effect of rewetting degraded peatlands on carbon fluxes: a meta-analysis. In *Mitigation and Adaptation Strategies for Global Change* (Vol. 28, Issue 3). Springer Science and Business Media B.V. <https://doi.org/10.1007/s11027-023-10046-9>

Rakennusten erillislämmitys

Avovastaus

-

Työkoneet

Avovastaus

-

Jätehuolto

Avovastaus

-

F-kaasut

Avovastaus

-

Teollisuus ja muut päästöt

Avovastaus

-

Kuntien ja alueiden ilmastotyö

Avovastaus

Katsomme olennaiseksi, että KAISU:ssa on nostettu esiin kuntien rooli ja tärkeys taistelussa ilmastomuutosta vastaan. On kuitenkin huolestuttavaa, että suunnitelmasta puuttuu konkreettiset ohjauskeinot ilmastotyön edistämiseksi. Näemme, että jo pelkästään kuntien välisten ilmastotoimien kirjaus- ja raportointikäytäntöjen selkeytys edistäisi kuntien mahdollisuuksia osallistua ilmastotoimiin. Vaikka KUNTANIELU hankkeen opas (Suomen ympäristökeskuksen raportteja 33/2024) toteaa, että kunnat voivat sopia keskenään ilmastotoimien kirjauksien käytännöistä, vaatii asia mielestämme selkeätä ohjausta myös valtiollisella tasolla. Mikäli tälle osa-alueelle ei saada

selkeytystä on iso riski, että kunnat ja kaupungit joutuvat perääntymään omista ilmastotavoitteistaan ja julkilausunnoistaan. Riski ei ole pelkästään teoriaa, sillä perääntymisiä tavoitteista on tapahtunut jo. Tältä kannalta pidämme tärkeänä kansallisen rekisterin käyttöönottoa, mikä välttäisi kuntien välisen kaksoislaskennan riskin ja edistäisi samalla CRCF asetuksen täytäntöönpanoa.

Kulutuksen hiilijalanjälki

Avovastaus

-

Julkiset hankinnat

Avovastaus

-

Muut poikkisektorit

Avovastaus

-

Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

Avovastaus

-

Muita huomioita

Avovastaus

-

Havre Taavi
Carboreal Oy